

VYD TUJĀD

Udorasa VKP (B) Rajkoplēn, Rajispolkoplēn
da Rajprofsovetlēn gazet.

Jun 18 lūn, 1934 vo.
26 (223)
PETĀ NOĻĒD VO.

SUZĒDAN DON:

Vo kezlā . . . 4 sajt.
6 tālīs kezlā . 2 "
3 " " 1 "
1 " " . 35 ur.

SKĀTVIZĒMŅN MEDĒZYD MOG — KĀRYM BAZA LĒŠĒDĀM

Jun 25-d lūnē organīzovannēja pētņē kārym baza lēšēdan uzē

Skātvizēm paškēdēm vēsna Stalīn jort partija 17-d sjezd vylēn aslas doklādēn indis, māj skātvizēn problēma ēni lōē sēdēm-zē med voza ācerēda problēmaēn, kueēmēn vāi tērt uspēsņēja razresitēma nāq problēma⁴.

Skāt vizēm mījan Vojvny kraļņ, a sīzi-zē mījan rajonņn vizēmu ovmēsēn lōē medēzyd jukēdēn Sēmņn skātvizēm kypēdēmēn, sīja kolāna sudtāē suvtēdēmēn, kolhozjasņn pozē tgr vļjē sedēdnē zazītočņej olēm.

Vois kad kolē pūr dās lūn sedēdnē—lēšēdčāna uzēn tajē lūnjāsē, kolē nekueēmā nuzātčytōg zavēditņē kārym baza lēšēdan uzē, organīzovannēja pētņē jun 25-d lūnē da nēkueēmā līčēdtōg sōcōrdjēsēm paškēda nuēmēn, udarnēja uzavņē uvōročņej uzēn.

Šormēdčēnē oz poz, kolē indēm kadē vīt vļē zavēditņē, kolē vōstņē tēdvļē stav kolhozjasē, kolhozņikjasē da uzalēs ātkāolēsjasē, māj kņm vōzzyk pētņē kārym lēšēdan uzē, sņm čāsķēdzyk da pētāsāzyk kārym vēčasņē skētlē.

Pervojja kadē kolē čōrnda kutčīsņē sīlosujtčēmē da nēr kārym lēšēdnē, sīzi-zē pētņē vēkēsņē, tečņē turun pustusjāsē, joljāsē. Oz kov nuzēdnē i vizjas vļē pētēm.

Kolē vīt vļē lēšēdnē kārym plan šērti, medēm ovēspečitņē lēzēm skēt stādō plan šērti, a sījē korē vōlsevistskēja pērestroitčēnē.

Kārym baza plan šērti lēšēdēm korē tajē vōē paškēdnē vļē rektasjas, vizjas rajon pašta 4600 ga. Tajē vīt vļē kolē osvoitņē.

Kulakjas da nalēn agentjas vđ pogēs kutasņē zīlņē oredņē kārym baza lēšēdēm da sē pūr skātvizēn kypēdēn uz. Nājē kutasņē agitlirujņē nē pētņē vōz turun tečan uzē, vōz vēkēmēn-pē cīnē turun da māj vēčan-pē turun sēmēnda-pē kolē lēznē skēt i s. v. Tajē

dert loas nekūtčē sogmētēm—kulacsķej praktikāa uz.

Kolē čōrnda kučķēnē kulacsķej praktika uz vļē da seņņ sokruzīlēņej otopōr.

Mījan mog paškēda nuņē partmassovo—ražjāsnīlēņej uz, dokazitņē bursē, māj kārym baza lēšēdēmēn vūr pētāsā (kačestvōa turun pozē vēsņē sēmņn vōz uzvļē pētēmēn, māj turun kolē vēsņē vūr planirujtēmēn sēmēnda, medēm ovēspečitņē plan šērti-zē lēzēm skēt jurlēd.

Jun 25-d lūnšāq kutčēsņē uzē em stav pozāna lūnēs, em stav pozāna lūnēs tērmēmēn lēšēdnē kārym, sēmņn zvyļēs udarnēja kolē pētņē olēmē tajē sulalan zēzd mogsē.

Čegņē vērē koltčēmēsē Vazgort da Jovkēs vērpunkt ulēs

Jun 14 d lūn kezlē rajon pašta purjāsēmņn vypoļitēma 92,6%, a mēdēdēmā tranzitēn 85,2%.

Vērpunktjas: Vazgortlēn purjalēma 85,5%, mēdēdēmā 76,1%, Jovkēslēn purjalēma 81,7%, mēdēdēmā 64,8%. Mukēd vērpunktjas osņovņej uzē kži purjāsēmņn sīzi i purjās mēdēdēmņn estēdisņē.

Talunja lūn kezlē Vazgort da Jovkēs vērpunktjas vek-na koltčēnē vērē. Pōmkaēs seņi, māj tērmētēm partijno-massōvej uz, avu kotērtēmā uzalēsjasēs udarnēj uz vēsna tēsā.

Kolē čegņē tajē vērē kolēmēsē da zvyļ vļē ēdjas kypēdnē sē vļjēs, medēm 2-3 lūnēn vāi estēdēmā i stav purjāsēsē mēdēdēmā.

Vērfrontvļvsa gerojjas

Černēs šīktsēvetuvsā vārlezēsjas da kylēdēsjas pētīsņē tērvēmēmēn.

Vārlezēmņn vōstīsņē pervojja mestajas i ēni aslanēs gerojsķej uzēn pervēj vrigadajas vōstīsņē purjas zavodēs.

Bōštōj primer Černēs šīktsēvetuvsā vrigadajaslēs.

Tēzdēsēs.

Tērmētēmā mūnē nāq mū vļēs jog vesalēm

Bēzd urozaj sēdēdēmēn ēnja kadē zēv zēzd mōgēn lōē propolka nuēdēm (kēza mūjas vļēs jog vesalēm).

Una kolhozjas udarnēja kutčīsīsņē propolka uzē (U—Vļēs, Koslan. Razvīi mukēd), kodjas košēsņē zēzd urozaj vēsna.

Mestajas vļvšāq ēm jūrjas, māj kēza mūjas vļē pētēmā jog (turņn) kodēs kolē vīt vļē vesavņē, a propolka nuēmēs mūnē omēlāna. avu zavoditlēmāēsna propolka uzē daze mukēd šīktsēvetjas ulēn zōnnas (Jertēmdin, Puckēmdin, Soldin).

Torja kolē pašjņē sījē uz vūnēdēmēsē ātkāolēsjasē.

Bēzd urozaj sēdēdēm korē vūr dēžēr kēza mūjas gēgēr, vura sījē vesavņē jogēs.

Kolē vīt vļē organizujtņē kēsķēnē kolhozjasēs, uzalēs ātkāolēsjasēs medēm vesallēsņē mūjas vļēs jog.

Oz kov vūnēdnē, māj kēzajas vļēs jogsē vesalēmēn urozaj lōē unzyk, mīcāzyk, lēsēdzyk lōē idravņē, Kolē tēzdēsņē da košēsņē zēzd urozaj vēsna, kolē uspēsņēja nuēdnē propolka. Uzavņē grysē ēdjasēn da vūr kačestvōēn.

B. P.

Medşa bur kərym jəla skətlj—şilos

Ры-зə kutçışнъ şilos ləşədan üzə

Tavo kezlə mijan rajonın kolə ləşədnъ şilos kərym 3154 tonna, (kolxozjasın 2874 tonna da ətkə-olışjası 280 tonna).

Bojevəj mog vьd kolxozlən şilos plan tьrtнъ sođtədən. Ənişan-zə kolə təzdьşnъ ta vəsna jona, kolə ry-zə ləşədnъ (kьti kolə) vaz

transejajas, gujas, polubasnajas. Remontirujтнъ sijas, vesavnъ tьrə-mьs, vaьs, seşsa vura vevtтнъ i med vəli daş şilosujтçig kezlə.

Pəsti vьd kolxozнъ şilosnəj so-oruzeңnə oz tьrmь. Kolə ənişan voştьşnъ strəitнъ vьl transejajas, jamajas.

Киеəm kolə şilosnəj sooruzeңnəjas

Şilosnəj sooruzeңnəjas mijan ra-jonнъ vermasнъ vəvşьşnъ kujim pə-ləs: 1) mu pьkəssa, 2) zьпнъs

миьн məd zьпнъs erd vьşьşnъ i 3) erdvьvsa.

Му пькəssa şilosnəj sooruzeңnəjas?

Ovləнь gəgrəs gujas—jama da kuzməs gujas—transeja. Jama da transeja kodjьşsə seəəm inə, kь-tən avu matьn gruntəvəj vaьs. Ja-ma livə transeja dolzen vəvşьşnъ paştanas ne vekңьdьşk 3 metraьs da sudtanas 25% zuzьdьşk pašta şertjьs (naprimer paštaьs-kə 3 met-ra sudtaьs, kolə vəvşьşnъ 3,75 met-ra). Kuztaьs transejalən proizvoļ-nəj—unaə kolə şilosьs sь kuzta i ruzeđnъ, no medьm ez vəv ze-ңьdьşk 4 metraьs. Jama da tran-

seja əti sajn kət i sojad mestən kolə ovlicujтнъ, a ləa da soj sora mestən vьt kolə ovli-cujтнъ plakən. Plaksə vurьşk loə suvtədнъ suvtsa noğьs, plətdə sip jьlə, med loj plətd—va əşjis, ez vijav. Plaka da mu koləsas da pь-dəsas tačkədnъ bur soj ne vəsuld-şьka 25-30 sm. Jona vura plaka kosmas (pazjasas) tačkədnъ bur sojsə med ez vermь pьrnъ vaьs guas ortsьşanьs, ni ez pet vaьs şilosujтəm massəslən.

Şilosnəj sooruzeңnə kodlən zьпнъs ortsьn məd zьпнъs miьn—sijə polubasnə

Tajə karşə plakьs (pusə səri potkədan) gəgrəs ean kod, topy-da sip vьlə. Paštaьs polubasnələn karşə 3,5—4 metra (diametrьs) sud-taьs 7-8 metra, kod loə erd vь-las ean kodьs, kolə voştнъ srub pьkə. Sruba-eana koləsas kolə 0,75-1 metraəz, kosmas plakalador-

şanьs puktьnъ—tačkədnъ bur soj 30-35 sm. kuzta da əstajə kolə-sas vьrəm izas sora soj. Sruba eana kosmas sojsə da musə kolə puktьnъ sь ponda, medьm ez pet vaьs ortsьşə da ez kьnnь şilosьs təvnas.

Erdvьvsa şilosnəj sooruzeңnə — vagnə

Tajə karşə sizə kьzi polubas-ңa (vьbьslador çəştьs). Səmn tajə zoңnas livə unьşkəьs mu vьləs erd vьşьn. Kor karşə ətiləə unьşkə vagnə pozə srubşə karnь—eurпь ne kazdəj vasnəlь, a ətk ovəej srub kerkaəs moz.

Bagnəas şilosnəj massasə şujnъ da setьs voştнъ med vəli koknid-şьk vəkəs əvəstə karşə pəni ləvə-jas. Mukədlən em seəəm məvп, karnь vasnəşə livə polubasnəşə pəl peləşən kьz karəma Koslansa kolxozlən. Nəl peləşən karnь oz poz. peləşjasьs loəнь joşəş—şilosnəj massasə oz topyda pukşь da peləşas şilos torkşəməs loə ne-izbeznəj.

Transejajas kolə karnь medьm peləşjasьs ez vəv joş, ta mogьs

rekəndujтçə kьzi vaz transe-jas sizi-zə vьləs kodəs loə ka-rəma peləşas suvtədнъ kьk livə kujim plak dorşə sipaləmən, seki peləşьs loətipəj. Suvtədəm plak-jas vura zakrepitнъ da plakaə pe-ləsa koləsas tačkədnъ soj.

Şilosnəj sooruzeңnə kolə la-đitнъ vьt seəməs—medьm ez vermь pьrnъ va ortsьşan ni ez pet vaьs şilosujтəm massəslən.

Kor şilosnəj sooruzeңnə loə gə-təv pozə pristupitнъ şilosujтçьnъ, səmn oz kov vunədnъ, şilosujт-çьnъ zavodittə kujim lun vojđər kətədnъ şenasə vьdlun vaən, me-dьm-kə şenasə vura vanas propi-tajтçis da şilosьşьs səksə ez kьskь.

Şilosujтнъ pozə unator

Mijan rajonнъ osnovnəj şilosnəj massa tavo loə vor turьn (şidьr-jasьs—şonjasьs), raznəj jag turun, uł turun matьsa vizjasьs, korja pu kərym (lov puьs ətdor), ətava, kartupeļ kor da mukəđ pələs grad-vьv puktasjəslən korjьs da s. v.

Bəzd mog şilosujтçig brigadit vozьn vura raboçej şila rasstanovi-təmnъ. Stav şilosujтçana uz kolə estədnъ 2-3 lunən.

Şilos massasə şilosujтнъ sija-zə lunnas kor loə bəkəma. Dьr kez-lə-kə bəkəm vərəs massasə kolнъ da zavoditas-kə koşməнъ sьlən pətəşьs (kaçestvoьs) çinə. Şilos-nəj massa şilosujтçəz vьt kolə vьr-nъ (posnəđiьnъ-keravliьnъ), kьmnъ posnija keravlan sьmn plətdə pukşas. Loas bur şilos. Zənd tom turun da ətava pozə şilosujт-nъ keravtag—vьrtəg. Keravliьn-şьrnъ kьzəşk şteveləşə kolə 3-4 sm. kuza izas şьran maslnən, çə-rən sizi-zə pozə prisposovitнъ var-tan maslnə. Vartan maslnə prispo-sovitнъ tazən; varavanşьs da de-kaşьs piñasə şostavnъ sь pəddi dornь vьl piñ, daş kьkəs kьmnъ (pozə i eəzəşk). Piñsə dornь sь kuzas-zə mьj kuzta vartan piñьs, no atar vokşə karnь leçьdəs purt dor kodəs, medьm vermas vun-dьvнъ şilos massasə.

Molotikaəs vьrigas massasə kolə şetavnъ ravnomernəja da ne kьza.

Kolə tədnъ şilos teçigən

Şilosujтan turun massalən med vəli vlagnoştьs 70-75%. Tajə təd-mədnъ pozə zev prəstəj sposovən. Ləşədam şilosnəj massasə voştнъ kьrymad da topyda gerovтнъ, va-kə kijad loə da nьmən toçaləstə—vlagnoştьs loə bur. Vaьs-kə oz lo loas kətədyštьnъ, səmn med kə-tədan vaьs vəli çistəj (səstəm), je-zelj kə vaьs unьşk (jona toçalə) kovmas sorlavнъ kos kəmmən jik-ian livə vьrəm izasən.

Gua şilos massa teçig ne vu-nədnъ kətədnъ şilosnəj sooruzeң-nə şenasə, medьm şilosьs ez kьskь səksə da gьbьdəşka pukşis.

Ləznь sooruzeңnə pьkəs rav-nomernəja—med pukşas rəvnəja, lezigas taļnъ postepenna. Tallgan osəvəj vñimanğə obrətitнъ şena verdas da peləşjasьs vьlə. Postepenna ravnomernəja lezəmən mas-sasə taļnъ sooruzeңnə tьrtəz.

BURA LƏŞƏDÇYNB LOKTAN VELƏDAN VO KEZLƏ

1933-34-d velədan vo kezlə ləşədcəmn, rajon paşa atka şiktəvetjas. kızı: Sləvəra, Koslan pət-kəulisn əcnəstəzi, kızı oz kov uzavn ez bura vızədləbn skola-jas vblə, mşj vəsna skola-jas ez verməbn kotərtbn üzə kızı vəli kolə, Torja-nin siyə omələ da ni-nəm ləşədcətag munis skola-jasə peskən snavrajtəm, mşj vəsna una kad kollyvli pestəg. Skola kəzbd. Velədn ez pozlyvly.

Velədcəbn zavoditigən vəlini i mukəd tərmytəm torjas, kızı una skola-jasbn ez vəv tərmytəm vəcə-ma remonrtjas, una skola-jasbn əvu vələma vozvbn massovo — razjaş-nitelnəj uz nuəm cəl dəs velədcə-nb kyskən ponda, mşj vəsna una cəl dəs velədn zavoditigan ez vəv ryr-zə kyskəma, a lois vostəma təlyb to i unybk vəryn (Cernybn, Soldin, Koslan i mukədləbn).

Medym tajə tərmytəmjasəb tavo ez lonb, to vbt vblə kolə pərest-roitcəbn, kolə ləşədcəna uz bura nıbn, medym velədcəbn zavoditi-gən vəli tər daş lun, medym ve-lədan vo gəgər vəli stavəb tərma-na da bur səstojaədnəbn

Tajə tər daş lun sedədam vəsna

əvi-şan kolə nıbn massovo-razjaş-nitelnəj uz vşəovuc kuza, medym stav cəladə kadəbn vostəbn skola-jasə. Medym stav ləşədcəna üzə vəli estədəma (remonrtjas, pes və-cəm i s. v.) velədn zavoditəz.

Bvd skola-lən em skolnəj ogorod, kytçə kəzəma nan. təcəma grad-vbn puktəşjas Ogorodjas əni kol-isn skola-s nadzortəg şiktəvet-jas, kolhozjas ki ulə. Kolə ogo-rodjas vblə cəstəzək vızədləvly-nb, kotərtbn cəstəzək kolana ve-saləm, medym vostəbn bvd uro-zaj, velədcəşjaslyb uslovijə bur-mədəm vblə.

Loktan velədan vo kezlə bura ləşədcəm kuza ovləstuvsa vşəovuc komitet ləşədis premialnəj fond 750 sajtşan 100 sajtəs. Ləşədcəma rajonuvsa premialnəj fond 100 sajtşan—25 sajtəz kolhozjasə, şikt-şəvetjasə, pionerorganizacijajasə da velədcəşjasə preinirujtəm vblə, kodjas obrəzcəvəja nuasn ləşədc-əna uz.

Tajə üzə zvylyb vöşevistskəja kolə kutçisn, kolə kotərtbn soc-ordjşəm da siyə pod ulbn sedədn-ny tərdaşlun avgust 10-d lun kezlə. Obrezkov.

Şetənb stranaly 7 tonna ulşir

Ryssa. Latfugasa podsoçnəj uçastokbn uzaljšjas aslanəbn pro-izvodstvennəj sovcənnə vlybn şetisn kvv vbt vblə tərtnb şe-təm plan.

Ta mogyš vostisn zadə-nəjas: P. I. Bukin 1500 150% vblə, M. V. Uştinov tonna vblə. Ə kaoljš 4 mort brigada vostis 4,4 tonna, a torja uzaljšjas: P. F. Bukina da M. G. Uştinov 1200 kg. mort vblə.

Seni-zə suisnə perjəbn bur kaçestvoa şir. I-d sort 70%, II-d sort 25%, III-d sort 5%.

Boştisnə staven Staļinskej pu-çevka.

Kolə stav uzaljšjasly setn kəşjşəmjas da zvylyz siyə olə-mə pərtəm vəsna kəşəşn.

Kueəm loasn ədjə da ka-çestvo kolə puktəbn vbdlunja kontrol da proverka.

Mis—Vaç.

Vozn munyş şiktəvet kolçə vərə

Vaçəztydn şiktəvet xozajstven-no—politiçeskəj mogjas vşpolni-təmn munis vekna vozbn, a pod-soçka plan tətəm ponda oz jona təzədbş.

Şiktəvet, kolhozjas ənəz-na ez ovespeçitn tərmytən jəzən a kor-korə ləşximartel, to slyb şetənb voçə kvv—„en gorzə podsoçka pondənd, em gylşək mogjas.“ Vot təcəma „donjaləmən“ orə-disnə plan tərtn koləm vo iti-

vo vzra-zə oz şetn kolana otsəg. Şiktəvetly, kolhozjasly kolə don-javn ulşir kızı eksportnəj təvar da şetn üzvbn da otsəg ləşxim-artelb, medym uspeşnəja tərtnb setəm plan.

Komsomoleç.

Kuçkəbn şemejnəšt tədəm vblə

Çuprova şiktəvet ulbn Koptuga kolhozbn juralyb Ronojev, v igədir-jas Ş. I. Bizukov da A. Ş. Bizu-kov jona tədənb şemejnəšt.

Tuvsov gərə-kəza uzə aslanəbn şemjəb uzaljšjasly da rəj vuzly vəli şetənb seəəm uz, kytəb kok-nydzəka pozə sedədnb uz lun.

Ş. I. Bazukovlən vətəb ez petav gərə-kəza uzə, a vek kytis çeri, sş vblə pravleənnə ez i vızədlə. a mukədjəsə jona povzədlənb straf-jasən da vğəvorjasən.

Ta şərti kolhozniçjas, proizvodstvo vlybn uzaljšjas jona nedo-vojnəjəs, norəşənb.

Təcəm təcə vozə dopuštıbn oz poz. Kolə kuçkəbn şemejnəšt tədəm vblə. Kolə ətkəq otnoseə-nə stav kolhozniçjas kostəbn.

Bur otnoseənnəən kolhozniçjasə kolə kotərtbn socordjşəmə da si-jə pod ulbn udarnəj kutçisnə usoroçnəj uzə. Təcəm nogən ko-lə burmədnb üzə, a ne tədnb şe-mejnəšt, kodı kotərtəm pəddi tor-kə üzə.

Kolhozniçk.

Aktujtisnə saxar surə puktəm vblə

Lopidin (Vaçəztydn şiktəvet) orşbn vuzəşş Kyrnəzev M. S. çukartas komişiija vid-lavnə produktaləşlyb kaçestvo. Komişiija vidləlm vərəs adzas sakar lom da aktujtas.

Aktujtəm saxarsə suisnə şe-tavnə udarniçjasly, splaveiçjas-ly. No sizi oz lo.

Lun med mışti aktujtəm saxa-rəb splaveiçjas—udarniçjas pə-d-di veşkalis sur voçkəz təcəm „udarniçjasly“ oblastnəj upolno-moçennəj K. Zdanovly, rəçetnəj puktəbn seet nuədyş Terjukov-ly da ORS-yn vuzəşş Kyrnə-sevly.

Maj 23-d lunə purjaşşjas lok-təsnə produktala, a tajə, vblə, gizəm jəzəb juvəməəs, kodalə-nb, oz obrəzeajtbn vniemannə splavseiçjas vblə. Sş ponda lois koləma 40 uz lun uzavtag.

„Aktivistjas“ uz ədzədam pəddi v li Padmədnəbn. Tajə jəz vblə kolə vızədlənb da pimit-nb merajas.

Komsomoleç.

Redaktor pəddi P. Vəncəjev.